

Sygn. akt V ACa 613/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Katarzyna Przybylska (spr.)
Sędziowie:	SA Teresa Karczyńska - Szumilas SO del. Leszek Jantowski
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Makarewicz

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2019 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) K. we W.

przeciwko K. Ł. i J. Ł. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 15 czerwca 2018 r., sygn. akt I C 438/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w T. na rzecz adwokata F. W. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu w postępowaniu apelacyjnym oraz kwotę 284,17 (dwieście osiemdziesiąt cztery 17/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nie obciąża pozwanych kosztami zastępstwa procesowego na rzecz powoda.

SSO del. Leszek Jantowski SSA Katarzyna Przybylska SSA Teresa Karczyńska - Szumilas

[Sędzia Przewodniczący Przybylska Katarzyna 00:00:01.165]

Ogłoszono uzasadnienie wyroku. Powód syndyk masy upadłości (...) K. we W. w pozwie z 30 czerwca 2017 roku, domagał się od K. Ł. i J. Ł. (1) kwoty 136.654 złote 83 grosze z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 9 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty. Sąd Okręgowy we (...) wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w dniu 7 marca 2016 roku, zgodnie z żądaniem pozwu. Pozwani wnieśli sprzeciw od nakazu zapłaty. W piśmie przygotowawczym

z 2 maja 2018 roku, pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa, ewentualnie rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty. Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z 15 czerwca 2018 roku, zasądził na rzecz powoda od pozwanych solidarnie kwotę 136.654 złote 83 grosze z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 9 czerwca 2017 roku do 15 czerwca 2018 roku. Zasądzone świadczenie rozłożył na raty, łącząc kwotę należności głównej wraz z odsetkami, które wyniosły 9.749 złotych 29 groszy i rozłożył to na 74 raty, 73 raty w kwocie po 2.000 złotych oraz jedną ratę w kwocie 404 tysiące, przepraszam 404 złote 12 groszy, płatne do dnia każdego miesiąca, począwszy od lipca 2018 roku wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, ponadto orzekł o kosztach postępowania w sprawie. Swoje rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach. 14 sierpnia 2013 roku, K. Ł. zawarła ze (...) K. we W. umowę pożyczki na kwotę 125.000 złotych. Umowa nosiła numer (...), została udzielona na okres od 14 sierpnia 2018 roku do 30 sierpnia 2023 roku, zabezpieczenie stanowił weksel in blanco, poręczycielem weksla był J. Ł. (1). Strony podpisały deklarację wekslową, która przewidywała warunki wypełnienia weksla. Pismem z 17 sierpnia 2015 roku, K. Ł. została wezwana do zapłaty kwoty 5.765 złotych 91 groszy z tytułu zadłużenia umowy pożyczki. Wezwanie do zapłaty z 3 stycznia 2017 roku, K. Ł. została wezwana do zapłaty 25.854 złotych 90 groszy z tytułu niespłacania umowy pożyczki. Pismem z 8 lutego 2017 roku, syndyk powiadomił K. Ł. i J. Ł. (1) o wypowiedzeniu umowy pożyczki, pismo zostało doręczone 17 lutego 2017 roku. Pismem z 12 maja 2017 roku, K. Ł. została wezwana do wykupu weksla. Pismem z 23 czerwca 2017 roku, małżonkowie Ł. zawnioskowali o zawarcie ugody i wszczęcie procedury restrukturyzacyjnej. W odpowiedzi pismem z 6 lipca 2017 roku, syndyk poinformował, poinformował o negatywnym rozpoznaniu wniosku. Pismem z 16 października 2017 roku, K. Ł., działając przez pełnomocnika zwróciła się do syndyka z wnioskiem o zawarcie ugody w przedmiocie spłaty ratalnej. Przedstawiła jednocześnie swoją sytuację finansową. Pozwani nie uregulowali należności wynikającej z umowy do chwili wydania orzeczenia. Obecnie J. Ł. (1) zatrudniony jest w zakładzie pracy, gdzie zarabia 2.000 złotych, małżonkowie oprócz tego pracują wspólnie na gospodarstwie rolnym, które stanowi, które stanowi własność powódki, dochód z gospodarstwa wynosi około 2.000 złotych miesięcznie. K. Ł. przebywa na zasiłku rehabilitacyjnym w wysokości 1.200 złotych miesięcznie. J. Ł. (1) oraz K. Ł. mają zajęte wynagrodzenie. J. Ł. (1) do najniższego wynagrodzenia do kwoty najniższego wynagrodzenia, do końca 2018 roku małżonkowie Ł. spłacili całe zadłużenie z innego kredytu, które zostało udzielone im przez (...). Małżonkowie Ł. są obciążani ponadto kredytami w kwocie 350 złotych w Banku (...) oraz w (...), mają zadłużenie około 60.000 złotych. Bank (...) nie wyklucza zawarcia ugody, ale w banku ujęto ratalną spłatę i zakończenie rozprawy ze syndykiem (...). Oprócz gospodarstwa rolnego małżonkowie Ł. nie mają żadnego innego wartościowego majątku. W postanowieniu z 31 maja 2016 roku, Sąd Rejonowy w T. ogłosił, ogłosił upadłość (...) K. we W.. Sąd Okręgowy niniejszy stan faktyczny ustalił na podstawie okoliczności, które były głównie bezsporne w niniejszej sprawie oraz na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda i pozwanych, a uzupełniająco na podstawie przesłuchania pozwanych. Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu, ich prawdziwość nie budziła wątpliwości, były opatrzone wymaganymi pieczęciami, podpisami i ich skuteczność tych dokumentów nie była kwestionowana przez, przepraszam, dokumenty te skutecznie nie były zakwestionowane przez żadną ze stron. Powód przedłożył wszystkie dokumenty związane z umową pożyczki w odpisach poświadczonych za zgodność z oryginałem. Odnośnie dokumentu wypowiedzenia pożyczki, był to jedyny dokument, który nie został złożony w odpisie poświadczonym za zgodność z oryginałem. Sąd Okręgowy uznał jednak fakt wypowiedzenia umowy za bezsporny. Pozwana przesłuchana w charakterze strony nie zaprzeczyła, aby doszło do wypowiedzenia umowy, co więcej w dokumentacji przedłożonej przez pełnomocnika pozwanych, dotyczących negocjacji ugodowych między stronami, strona pozwana wprost powoływała się na fakt wypowiedzenia tejże umowy. Jasne było, że powód zawarł z pozwaną umowę pożyczki oraz, że pozwana nie wywiązała się z obowiązku spłaty. W związku, z czym powód tą umowę wypowiedział. Następnie wezwał pozwaną do zapłaty, a wobec braku reakcji wystąpił na drogę sądową. Zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki zostało zabezpieczone wekslem in blanco z awalem J. Ł. (1), dołączona została deklaracja wekslowa określająca odpowiedzialność wekslową wystawcy oraz także poręczyciela. Pozwany skutecznie nie zakwestionowali kwoty dochodzonej przez powoda, wyrazili chęć spłaty w ratach po 2.000 złotych miesięcznie i w tej kwestii złożyli oświadczenie na rozprawie w dniu 6 czerwca 2018 roku. Mając to na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie przepisu artykułu 10 Ustawy prawa wekslowe i 720 Kodeksu cywilnego uwzględnił powództwo w stosunku do pozwanej K. i J. Ł. (2) na podstawie artykułu 30, 32 i 37 Prawa wekslowego. Zasądził na rzecz powoda kwotę dochodzoną pozwem, rozkładając ją na raty w oparciu o artykuł 320 kpc. Raty zostały ustalone na poziomie kwoty dwadzieścia..., 2.000 złotych płatne miesięcznie, ostatnia rata płatna w

kwocie 404 złote 12 groszy. Sąd wskazał, iż początkową ratą do spłaty jest lipiec 2018 roku, a raty mają być spłacane do dnia 20-go każdego miesiąca. Ponadto Sąd wskazał, że powód jest typową instytucją kredytową, która udziela pożyczek i kredytów długoterminowych, zwykle rozkładał udzielone pożyczki i kredyty na raty, tym samym spłata zadłużenia w ratach nie jest dla niego rozstrzygnięciem innowacyjnym, czy też abstrakcyjnym. Pozwani nie są w stanie jednorazowo spłacić całości zadłużenia, tym bardziej, że powód na etapie negocjacji ugodowych był bardzo mało elastyczny na propozycję pozwanych, natomiast pozwani wykazywali bardzo dużo dobrej woli ze swej strony. Sąd również wskazał, że rozstrzygnięcie sporu cywilnego nie może prowadzić do ruiny dłużnika, jednorazowa spłata związana byłaby z egzekucją z majątku pozwanych, natomiast pozwani posiadają gospodarstwo rolne, które stanowi ich źródło utrzymania. Dlatego Sąd, mając na uwadze trudną sytuację majątkową, pozwolił, stwierdził, że rozłożenie świadczenie na raty pozwoli pozwany na wywiązanie się ze swojego zobowiązania. Rozkładając zasądzone świadczenie na raty, Sąd może odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku, zasądzając jako świadczenie. Rozłożenie zasądzonych świadczenia na raty ma ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od naprawy [?] świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat. Ponadto Sąd orzekł o kosztach postępowania w oparciu o artykuł 102 kpc. Apelację od powyższego orzeczenia złożyli pozwani, zaskarżając wyrok w całości, zarzucili: naruszenie artykułu 6 kc, w związku z artykułem 232 kpc poprzez bezzasadne uznanie roszczenia powoda za udowodnione w sytuacji, gdy przedłożone do pozwu załączniki nie stanowią ani dokumentu urzędowego, ani prywatnego i w konsekwencji nie mają żadnej mocy dowodowej. Naruszenie artykułu 129 kpc poprzez bezzasadne uznanie, że złożone przez powoda załączniki do pozwu stanowią odpisy dokumentów w sytuacji, gdy nie zostały one poświadczone za zgodność z oryginałem. Naruszenie artykułu 207 paragraf 6 kpc i 207 paragraf 2 kpc poprzez bezzasadne dopuszczenie dowodu z dokumentów złożonych przez powództwo powoda na rozprawie w dniu 6 czerwca 2018 roku w sytuacji, gdy dowody w nich zawarte były w sposób oczywisty spóźnione i nie pod..., i powinny podlegać pominięciu. Naruszenie artykułu 207 paragraf 3 kpc i 217 paragraf 1 kpc, w związku z 227 kpc poprzez bezzasadne oddalenie wniosku pełnomocnika powoda o udzielenie siedmiodniowego terminu w celu ustosunkowania do złożonej przez powoda dokumentacji na rozprawie w dniu 6 czerwca 2018 roku w sytuacji, gdy na skutek działania powoda zaistniała potrzeba ustosunkowania się do kwestii zawartych w obu dokumentach, celem ewentualnego podniesienia nowych twierdzeń i dowodów. A nadto zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych będący skutkiem powyższych naruszeń, polegający na błędnym przyjęciu, że doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy dokonanej ze strony powoda, podczas gdy fakty wypowiedzenia umowy pożyczki powód nie udowodnił. W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania. Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie. Sąd Apelacyjny zważył, co następuje. Apelacja jest nieuzasadniona. Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I Instancji i przyjmuje je za własne. Przyjmuje również za własne wywiedzione w oparciu o te ustalenia konsekwencje prawne. Są one prawidłowe i zostały dokonane bez naruszenia przepisów prawa. Odnosząc się do poszczególnych zarzutów należy stwierdzić, że w załączeniu do pozwu zostało przedłożony oryginał weksla, oryginał deklaracji wekslowej i dowody te w sposób oczywisty stanowią dowody z dokumentów w rozumieniu kpc i mogły, a nawet musiały być podstawą dokonanych przez Sąd I Instancji ustaleń. Stwierdzić należy, że rzeczywiście pozostałe załączone do pozwu dowody stanowiły kserokopie, które nie zostały poświadczone za zgodność z oryginałem. Nie można się jednak zgodzić ze stanowiskiem strony skarżącej, że takie kserokopie nie mają mocy dowodowej. Wątpliwości może budzić, czy kserokopia niepoświadczona za zgodność z oryginałem może być uznana za dowód z dokumentów w rozumieniu kpc. Jednakże przepisy kpc nie zawierają zamkniętej listy środków dowodowych. Z treści przepisów wynika, że możliwe jest przeprowadzenie dowodu także z innymi środkami niewymienionymi w Kodeksie postępowania cywilnego. Można ocenić moc dowodową takich kserokopii, niewątpliwie takie kserokopie mają określoną moc dowodową, stanowią legalny środek dowodowy w postępowaniu, mogą stanowić podstawę ustaleń w sprawie. Sama okoliczność, że część załączonych dokumentów nie była poświadczona za zgodność nie sprawia, że na ich podstawie nie można było uwzględnić powództwa i dokonać ustaleń faktycznych. Ponadto należy podnieść, że na rozprawie w dniu 6 czerwca 2018 roku, powód przedłożył kserokopie, które zostały załączone do pozwu, tym razem wszystkie te kserokopie były poświadczone za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika. Zatem zarzuty strony pozwanej dotyczące nieprawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I Instancji z uwagi na to, że oparł się na dokumentach, które nie były poświadczone za zgodność z oryginałem należy uznać za chybione. Poświadczona za zgodność z oryginałem kopia z całą pewnością mogła, a nawet

powinna stanowić podstawę ustaleń faktycznych Sądu I Instancji. Ponadto należy stwierdzić, że strona pozwana nie kwestionowała ani mocy dowodowej załączonych do pozwu dowodów, ani twierdzeń okoliczności przedstawionych w treści pozwu, na których te dokumenty zostały powołane, to jest nie kwestionowała zawarcia umowy pożyczki, zabezpieczenia roszczeń z tego tytułu wekslem własnym in blanco oraz poręczeniem roszczeń z umowy pożyczki jak i z weksla przez pozwanego. Nie kwestionowała braku terminowych spłat pożyczki, faktu wypowiedzenia tejże umowy i postawienia całej kwoty zadłużenia w stan wymagalności. Również nie była kwestionowana wysokość kwoty zadłużenia. Pozwana w sprzeciwie od nakazu nie podniosła żadnych merytorycznych zarzutów, które mogłyby świadczyć o braku zasadności dochodzenia przez powoda roszczenia. Nie zaprzeczyła istnieniu roszczenia, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Dopiero w piśmie z dnia 2 maja 2018 roku, strona skarżąca zarzuciła, że załączone do pozwu dowody stanowią kserokopie niepoświadczonych w sposób odpowiedni za zgodność z oryginałem. W ocenie Sądu Apelacyjnego podnieść należy, że zasadność przedłożenia oświadczenia za zgodną z oryginałem w odpowiedni sposób kserokopii, które zostały załączone do pozwu powstała tak naprawdę dopiero w związku z zawartym w piśmie strony skarżącej, w piśmie datowanym z 2 maja 2018 roku, zarzut ten, co do mocy dowodowej niepoświadczonych kserokopii. Pismo to zostało doręczone stronie powodowej dopiero 15 maja 2018 roku, zatem złożenie kserokopii poświadczonych na najbliższym terminie rozprawy nie jest, w ocenie Sądu II Instancji, spóźnione. Ponadto podkreślić należy, że dokumenty, kserokopie dokumentów, które zostały złożone na rozprawie w dniu 6 czerwca, treść ich znana była stronie skarżącej. Zatem strona skarżąca miała już wcześniej możliwość zapoznania się z tymi dokumentami i ustosunkowania się do nich. Zatem wniosek o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 6 czerwca tylko w tym celu, ażeby można było się ustosunkować do otrzymanych kserokopii poświadczonych za zgodność, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie był zasadny, zatem nie można przypisać uchybienia Sądowi I Instancji, iż nie odroczył rozprawy. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko, że taki wniosek złożony przez stronę skarżącą w dniu 6 czerwca był wnioskiem zmierzającym do przewlekłości postępowania i wpłynąłby na opóźnienie rozpoznania sprawy. Ponadto trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z artykułem 503 kpc zarzuty, które zostały podniesione przez stronę skarżącą w piśmie przygotowawczym złożonym w toku postępowania, które zainicjowane było dopiero po wydaniu nakazu na skutek zarzutów strony skarżącej, było spóźnione. Zarzuty powinny już zawierać merytoryczne ustosunkowanie się do wydanego nakazu. Również naruszenie artykułu 207 paragraf 3 kpc, w związku z artykułem 217 paragraf 1 kpc, w związku z 22, w związku z 227 kpc, należy uznać za chybione z wyżej wskazanych powodów. A nadto stwierdzić należy, że dokumenty, które zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem, były już wcześniej znane stronie skarżącej, mogła się do nich odnieść w stosownym czasie. Nie można również zgodzić się z zarzutem błędnego ustalenia faktycznego, który jest podniesiony w apelacji. Podnieść należy, że rzeczywiście strona powodowa na rozprawie w dniu 6 czerwca nie przedłożyła poświadczanych za zgodą z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika dokumentów w postaci wypowiedzenia umowy pożyczki. Jednakże strona powodowa przyznała, że syndyk nie dysponuje oryginałem tego dokumentu, zatem nie mogła do dziś ta..., nie mógł być ten dokument poświadczony za zgodność. Tym niemniej pełnomocnik powoda przedłożył na rozprawie poświadczony za zgodność z oryginałem kserokopię dowodów doręczenia powiadomienia o wypowiedzeniu i z tych dokumentów wynika wprost, że powiadomienie o wypowiedzeniu zostało doręczone pozwanym, zatem zostało ono dokonane skutecznie. Nadto należy podnieść, że ani w sprzeciwie, ani wcześniej z dnia 2 maja 2018 roku strona pozwana nie przeczyła, że umowa została jej wypowiedziana. Nie przeczyła, że wypowiedzenie to było skuteczne. Nawet, gdyby uznać, że przedłożona kserokopia powiadomień o wypowiedzeniu umowy, która jest załączona do pozwu jest wystarczającym dowodem na to, że wypowiedzenie skutecznie dotarło do strony skarżącej to należy zwrócić uwagę, że okoliczność ta była przez stronę skarżącą przyznana. Z materiału dowodowego wynika, iż pozwani zwracali się z kolejnymi wnioskami kierowanymi do powoda o zawarcie ugody i wszczęcie procedury restrukturyzacyjnej. I tak w piśmie jest 16 października 2017 r. pełnomocnik pozwanych zwrócił się do powoda o rozpatrzenie możliwości zawarcia ugody w przedmiocie ratalnej spłaty powstałego zadłużenia w związku z zadłużeniem powstałym w wyniku wypowiedzenia umowy pożyczki z dnia 14 sierpnia w łącznej kwocie 136.654 zł 83 grosze. Zatem pozwani sami przyznawali, że umowa została wypowiedziana. Całość pożyczki jest wymagalna i zwracali się o zawarcie ugody i rozłożenie długu na raty. Również zostało dołączone kolejne pismo, w którym strona pozwana potwierdziła skuteczności dokonanego wypowiedzenia. Było to pismo z 4 grudnia 2017 r. Mając to wszystko na uwadze stwierdzić należy, że Sąd I-szej Instancji prawidłowo uznał, że umowa pożyczki była skutecznie wypowiedziana. Zadłużenie z tego tytułu stało się w całości wymagalne. Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, iż zarzuty apelacji są nieuzasadnione i w związku z tym na mocy artykułu 385 Kpc apelację

oddalił. O kosztach orzeczono na podstawie artykułu 102 k.p.c. mając na uwadze bardzo..., bardzo trudną sytuację majątkową pozwanych. Fakt, że mają zaciągnięte kredyty w co najmniej 2 bankach łączna wartość tych kredytów przekracza ponad 400.000, a ponadto mają zadłużenie u powoda na kwotę, która również przekracza sto znacznie kwotę 100.000 złotych. Utrzymują się z dochodów z gospodarstwa rolnego, dochodów powoda który jest już zajęty na poczet egzekucji innego świadczenia i zasiłku rehabilitacyjnego pozwanej. Łączna kwota otrzymywanych przez nich środków wynosi niewiele ponad 5.000. W znacznej części już podlega egzekucji komorniczej, a ponadto powodowie, aby nie dopuścić do egzekucji komorniczej wynikającej z orzeczenia wydanego w tej sprawie zobowiązani są płacić 2.000 złotych miesięcznie zgodnie z zasądzonym..., z orzeczonym wyrokiem.

[koniec 00:26:02.979]